

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Kateřiny Hornochové a soudců JUDr. Zdeňka Dese a JUDr. Ing. Pavla Horáka, Ph.D., ve věci žalobkyně **Nakladatelství Fraus, s. r. o.**, se sídlem v Plzni, Jižní Předměstí, Edvarda Beneše 2438/72, PSČ 301 00, IČO 64831027, zastoupené JUDr. Michalem Růžičkou, advokátem se sídlem v Praze, Vyskočilova 1566, PSČ 140 00, proti žalované **TAKTIK International, s. r. o.**, se sídlem v Košicích, Krompašská 510/96, PSČ 040 11, IČO 36843954, na území České republiky podnikající prostřednictvím organizační složky TAKTIK International s. r. o., organizační složka, se sídlem v Praze 7, Holešovice, Argentinská 286/38, PSČ 170 00, IČO 28495802, zastoupené Dr. iur. Erwinem Hanslikem, advokátem se sídlem v Praze 1, U Prašné brány 1078/1, o ochranu práv vlastníka ochranných známek a ochranu proti nekalé soutěži, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 41 Cm 11/2015, o dovolání žalované proti rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 20. února 2018, č. j. 3 Cmo 38/2017-252, t a k t o :

Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 20. února 2018, č. j. 3 Cmo 38/2017-252, v rozsahu potvrzujících výroků a rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 9. listopadu 2016, č. j. 41 Cm 11/2015-216, ve výrocích V., VI., IX., v první větě výroku I., ve výroku II., ve výroku III s tím, že za text „svých výrobků“ se uvede „specifikovaných ve výroku IV.“, ve výroku VIII., ve vyhovující části v tomto znění: “TAKTIK International s. r. o. se tímto omlouvá Nakladatelství Fraus, s. r. o. za nepravdivé a zavádějící informace, které publikoval ve svých pracovních sešitech pro druhý stupeň základních škol“ **se ruší** a věc **se** v tomto rozsahu **vrací** Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Městský soud v Praze jako soud prvního stupně rozsudkem ze dne 9. listopadu 2016, č. j. 41 Cm 11/2015-216, uložil žalované povinnost zdržet se užívání označení FRAUS na obalech či v textu svých výrobků a při jejich propagaci, včetně propagace na internetu, dále v části, kterou žalobce požadoval zdržení se užívání , žalobu zamítl (výrok I).

Soud prvního stupně dále žalované uložil žalované povinnost zdržet se uvádění odkazu na schvalovací doložky MŠMT produktů žalobkyně na obalech nebo v textu výrobků žalované (výrok II); dále žalované uložil povinnost zdržet se uvádění odkazů na žalobkyni nebo její produkty na obalech či v textu výrobků žalované (výrok III). Soud dále zamítl žalobu v části, kterou se žalobkyně domáhala uložení povinnosti žalované stáhnout z trhu a ukončit nabídku a skartovat za přítomnosti notáře výrobky specifikované ve výroku IV rozsudku soudu prvního stupně spolu s těmi, které jsou dosud ve skladu výrobce (výrok IV). Soud dále uložil žalované povinnost zdržet se zveřejňování jakýchkoliv odkazů na produkty žalobkyně na internetových stránkách žalované a odstranit z těchto stránek veškeré tyto odkazy (výrok V); dále uložil žalované povinnost zdržet se uvádění údajů o doložkách MŠMT týkajících se žalobkyně na internetových stránkách žalované (výrok VI); dále žalované uložil zaplatit žalobkyni přiměřené zadostiučinění ve výši 300 000 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku (výrok VII); dále žalované uložil povinnost zveřejnit ve dvou různých číslech periodik Učitelství noviny, Rodina a škola a Knižní novinky omluvu, jejíž znění je specifikováno ve výroku VIII (výrok VIII); dále uložil žalované povinnost sdělit žalobkyni počet kusů pracovních sešitů Hravá čeština 6, Hravá čeština 7, Hravá čeština 8, Hravá čeština 9, a to zvláště pro každý kalendářní rok počínaje rokem 2010, které žalovaná vyrobila a dodala na trh v České republice (výrok IX). Soud žalobu v části, kterou se žalobkyně domáhala zaplacení částky 3 662 846 Kč z titulu náhrady škody, vyčlenil k samostatnému řízení (výrok X). Výrokem XI pak soud rozhodl o nákladech řízení. Soud prvního stupně vycházel z následujícího skutkového stavu.

Žalobkyně je na českém trhu zavedeným vydavatelem mimo jiné učebnic pro základní školy, na základě schvalovací doložky MŠMT vydává učebnice a od roku 2002 také pracovní sešity k těmto učebnicím. Žalovaná od školního roku 2013/2014 vstoupila na relevantní český trh jako soutěžitel s tím, že začala vydávat a distribuovat pracovní sešity pro 6. až 9. ročník základní školy a víceletá gymnázia s názvem Hravá čeština, Hravá fyzika, Hravý zeměpis, Hravá matematika, které byly vydány k příslušným učebnicím. Na rubové straně titulního listu 1. vydání pracovních sešitů Hravá čeština bylo vždy uvedeno, že pracovní sešit je pro učebnici FRAUS s doložkou MŠMT (specifikovanou číslem jednacím a datem) k zařazení do seznamu učebnic pro základní školy jako součást ucelené řady učebnic pro vzdělávací obor Český jazyk a literatura s dobou platnosti šest let; na témže místě byl také obdobný odkaz na SPN a jeho doložku MŠMT. Na každé straně pracovního sešitu byl odkaz na příslušnou stránku v podobě: „Fraus str...“. Na zadní straně sešitu pak bylo uvedeno, že pracovní sešit je vhodný k učebnicím FRAUS – Český jazyk pro základní školy a víceletá gymnázia a SPN-Český jazyk pro základní školy aj. Pracovní sešity žalované z řady Hravá fyzika pro příslušný ročník základní školy a víceletá gymnázia, 1. vydání z roku 2014, obsahovaly rovněž odkazy na jednotlivých stranách na příslušné strany učebnice žalobkyně „Fraus str...“, a na zadní straně jejich obalu bylo uvedeno, že pracovní sešit je vhodný k učebnicím Fraus-fyzika pro základní školy a víceletá gymnázia a Prometheus – Fyzika

pro příslušný ročník základní školy. Na zadní straně obalů dalších pracovních sešitů žalované řady Hravý zeměpis pro ZŠ a víceletá gymnázia a řady Hravá matematika pro ročník 6 bylo uvedeno, že tyto sešity jsou k učebnicím Nakladatelství Fraus (byly rovněž odkazované i další učebnice dalších nakladatelství). Žalovaná na svých českých webových stránkách uváděla, že je držitelem doložky MŠMT, jednalo se ovšem pouze o doporučující doložku vydanou Ministerstvem školství, vědy, výzkumu a sportu Slovenské republiky pro „Hravou geografiiu pre 5. ročník základných škôl“. Na webu žalované byl rovněž k dispozici katalog pro školní rok 2013/2014, v němž byly nabízeny uvedené pracovní sešity, přičemž u Hravé češtiny 8 a 9 bylo uvedeno, že se jedná o nejlepší pracovní sešity k učebnicím Fraus a SPN; katalog rovněž obsahoval odkazy na učebnice Fraus a sdělení, že pracovní sešity jsou vhodné k učebnicím českého jazyka od vydavatelství Fraus či SPN.

Soud prvního stupně dále vycházel z toho, že žalobkyně je vlastníkem řady ochranných známek FRAUS, mimo jiné slovní ochranné známky č. 343603 ve znění „Vydavatelství Fraus“ s právem přednosti 14. července 2014, slovní ochranné známky 343605 ve znění „Nakladatelství Fraus“ s právem přednosti 14. července 2014, slovní ochranné známky č. 343606 „FRAUS“ s právem přednosti 14. července 2014 a kombinované ochranné známky č. 292884 „FRAUS“ s právem přednosti 12. března 2007. Soud prvního stupně dále vycházel z toho, že 2. vydání pracovního sešitu Hravá čeština neobsahovalo sporné odkazy na schvalovací doložku MŠMT a na stránky učebnice Fraus; na zadní straně každého pracovního sešitu bylo pouze uvedeno, že je vhodný k učebnicím českého jazyka pro příslušný ročník ZŠ a víceletá gymnázia. Ani 2. vydání pracovních sešitů Hravý zeměpis, Hravá fyzika a Hravá matematika pro 6. ročník neobsahovalo odkazy na označení Fraus.

Soud prvního stupně zjištěný skutkový stav právně posoudil a dospěl k závěru, že žaloba je do základu důvodná. Podle § 27 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), uděluje MŠMT schvalovací doložku učebnicím a učebním textům, které zveřejňuje ve věstníku; podle § 27 odst. 2 školského zákona mohou školy používat i další učebnice a učební texty, o čemž rozhoduje ředitel školy. Podrobnější úprava je obsažena ve směrnici MŠMT ze dne 30. září 2013, z níž vyplývá, že za učebnice nelze považovat ostatní texty a materiály, které učebnice volně doplňují a je možné je vytvářet v mnoha variantách – například pracovní sešity, které netvoří s učebnicí jeden funkční celek, jako byly pracovní sešity žalované v řešeném případě. Soud prvního stupně uzavřel, že žalovaná neměla žádný právní důvod uvádět ve svých pracovních sešitech odkazy na schvalovací doložku žalobkyně, na učebnice FRAUS či učebnice jiných soutěžitelů bez jejich souhlasu. Podle soudu o tomto závěru svědčí také to, že sama žalovaná druhé vydání upravila a vypustila předmětné odkazy. Podle soudu prvního stupně odkaz žalované na doložku MŠMT (udělenou žalobkyni) v prvním vydání sešitů Hravá čeština byla účelovým jednáním žalované navodit klamavý dojem propojení jejích sešitů se zavedenými učebnicemi žalobkyně jako jednoho funkčního celku, čímž si žalovaná zjedнала na úkor žalobkyně neoprávněnou soutěžní výhodu při vstupu na český trh. Uvedený závěr potvrzují i odkazy na konkrétní stránky „Fraus“ či sdělení, že pracovní sešity jsou vhodné k učebnicím Fraus. K tomu, že žalovaná na svých webových stránkách uvedla, že její sešity jsou nejlepší pro učebnice Fraus, soud uvedl, že toto tvrzení nelze za daných okolností považovat za přípustnou superlativní reklamu či nadsázku. Za účelové jednání žalované považoval soud také uvádění doložky MŠMT na webu žalované, z níž až při bližším zkoumání vyplynulo, že byla vydána pro žalovanou na Slovensku jako doporučující doložka, ačkoliv muselo být žalované známo, že jakákoliv doložka udělená pro území Slovenské republiky není relevantní pro český trh.

Soud prvního stupně proto dospěl k závěru, že jednání žalované bylo ve vztahu k žalobkyni jako přímému soutěžiteli v rozporu s dobrými mravy hospodářské soutěže; bylo způsobilé přivodit žalobkyni újmu možným odlivem zákazníků a snížením dobré pověsti produktů žalobkyně. Soud proto uzavřel, že jednání žalované spočívající v uvedení na český trh prvního vydání pracovních sešitů řady Hravá čeština, Hravá fyzika, Hravý zeměpis a Hravá matematika pro ročník 6 a jejich prezentací na internetových stránkách žalované naplnilo generální klauzuli nekalé soutěže dle § 2976 odst. 1 o. z. Rovněž pak byly naplněny i speciální skutkové podstaty – parazitování na pověsti (§ 2982 o. z.) a klamavé označení zboží (§ 2978 o. z.). Soud rovněž dospěl k závěru, že žalovaná uvedeným jednáním neoprávněně zasáhla do práv žalobkyně ke slovní ochranné známce FRAUS (§ 8 odst. 2 zákona č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách, ve znění pozdějších předpisů). Podle soudu žalovaná neměla žádný důvod ve svých pracovních sešitech a v jejich propagaci užívat označení „Fraus“. Soud rovněž odmítl na daný případ aplikovat § 10 odst. 1 písm. c) zákona o ochranných známkách, jak navrhovala žalovaná. Stejně tak neshledal příležitým rozsudek Soudního dvora ze dne 17. března 2005, C-228/03, Gillette proti LA-Laboratories, neboť se v projednávané věci nejedná o příslušenství či náhradní díly, kdy označení „Fraus“ by bylo pro určení účelu výrobku nebo služby nezbytné. Soud naopak neshledal zásah do kombinované ochranné známky žalobkyně, proto v této části neshledal žalobu důvodnou. Soud závěrem uvedl, z jakých důvodů žalobkyni přiznal požadované nároky (zdržovací nárok, zadostiučinění formou omluvy i v penězích, povinnost žalované sdělit žalobkyni informace uvedené ve výroku IX) a proč zbývající nároky žalobkyně zamítl (zdržovací nárok týkající se kombinované ochranné známky, stažení předmětných pracovních sešitů z trhu, zveřejnění rozsudku ve vybraných periodikách).

K odvolání žalované Vrchní soud v Praze jako soud odvolací rozsudkem ze dne 20. února 2018, č. j. 3 Cmo 38/2017-252, potvrdil rozsudek soudu prvního stupně ve výrocích V, VI, IX, v první větě výroku I, ve výroku II, ve výroku III s tím, že za text „svých výrobků“ se uvede „specifikovaných ve výroku IV“, ve výroku VIII ve vyhovující části v tomto znění: „TAKTIK International s. r. o. se tímto omlouvá Nakladatelství Fraus, s. r. o., za nepravdivé a zavádějící informace, které publikoval ve svých pracovních sešitech pro druhý stupeň základních škol.“ Ve zbývající části nad rámec takto stanovené povinnosti rozsudek soudu prvního stupně změnil tak, že žaloba se zamítá. Ve výrocích VII a XI pak odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Odvolací soud se ztotožnil se skutkovými i právními závěry soudu prvního stupně. Nesouhlasil ovšem se závěrem soudu prvního stupně ohledně hodnocení podmínek pro přiznání peněžitého zadostiučinění. Odvolací soud zdůraznil, že žalovaná na svých pracovních sešitech užíla označení „Fraus“ shodné se slovní ochrannou známkou žalobkyně, aniž k tomu měla souhlas, a dopustila se tak zásahu do práv k ochranné známce žalobkyně. Toto jednání je pak podle odvolacího soudu třeba považovat za jednání v rozporu s dobrými mravy soutěže. Odvolací soud se neztotožnil s námitkou žalované, že užití ochranné známky žalobkyně bylo nezbytné k informování veřejnosti, že jeho produkt je specializován na procvičování látky podle učebnic žalobkyně. Podle odvolacího soudu potřeba takového označení dána nebyla, neboť sama žalovaná na základě výzvy žalobkyně odstoupila od označování svých pracovních sešitů ochrannou známkou žalobkyně. Stejně tak žalovaná neoprávněně užívala schvalovací doložku MŠMT, která náležela žalobkyni. Odvolací soud uzavřel, že žalovaná se kromě porušení práv k ochranné známce žalobkyně dopustila i nekalosoutěžního jednání, neboť její jednání naplnilo znaky generální klauzule nekalé soutěže (§ 2976 o. z.). Odvolací soud zdůvodnil, proč změnil znění omluvy uložené žalované soudem prvního stupně a proč zrušil výrok o přiměřeném zadostiučinění a věc v tomto rozsahu vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Rozsudek odvolacího soudu napadla žalovaná v rozsahu, v jakém odvolací soud potvrdil rozsudek soudu prvního stupně, včasně podaným dovoláním, jehož přípustnost spatřovala podle § 237 o. s. ř. v tom, že napadené rozhodnutí závisí na řešení pěti otázek hmotného a procesního práva, při jejichž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu. První otázka dovolatelky se vztahovala k omezení práv vlastníka ochranné známky podle § 10 odst. 1 písm. c) zákona o ochranných známkách z důvodu nezbytnosti užití ochranné známky jiného pro označení účelu výrobku. Dovolatelka namítala, že soudy obou stupňů při posuzování této otázky nezohlednily judikaturu SDEU, konkrétně rozsudek Soudního dvora ze dne 17. března 2005, C-228/03, Gillette proti LA-Laboratories, neboť se podle soudů nejednalo o příslušenství či náhradní díly, u nichž by označení „Fraus“ bylo nezbytné pro určení účelu výrobku. Dovolatelka namítala, že soudy pochybily, pokud uvedenou judikaturu na řešený případ neaplikovaly, neboť z citovaného rozhodnutí plyne, že omezení práv vlastníka ochranných známek se vztahuje nejen na výrobce náhradních dílů a příslušenství, ale i na ostatní soutěžitele, což také podle dovolatelky plyne rovněž z judikatury dovolacího soudu (rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18. prosince 2013, sp. zn. 23 Cdo 2912/2011).

Druhá otázka se týkala hlediska průměrného spotřebitele při posouzení, zda jednání naplnilo skutkovou podstatu klamavého označení zboží a služeb podle § 2978 o. z., a dovolatelka namítala, že se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu, když při zkoumání způsobilosti navodit klamavý dojem propojení sešitů žalované s učebnicemi žalobkyně neaplikoval hledisko průměrného spotřebitele. Odvolací soud se tímto podle žalované odchýlil od usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. října 2009, sp. zn. 23 Cdo 1057/2009, dále od rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 30. září 2013, sp. zn. 23 Cdo 2960/2012, a od usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. února 2009, sp. zn. 23 Cdo 2749/2008.

Třetí otázka se vztahovala k tomu, zda lze dojít k závěru, že užití správného údaje žalovanou o tom, že učebnicím žalobkyně byly uděleny schvalovací doložky MŠMT, mohlo za daných okolností a v daných souvislostech uvést spotřebitele v omyl a navodit u spotřebitele klamavý dojem propojení sešitů žalované s učebnicemi žalobkyně. Dovolatelka zdůraznila, že v pracovních sešitech zároveň odkazovala i na učebnice a schvalovací doložky jiného vydavatele, dále že design pracovních sešitů žalované je odlišný od designu pracovních sešitů žalobkyně a pracovní sešity žalované byly označeny ochrannou známkou žalované „Taktik“ nezaměnitelné s ochrannou známkou žalobkyně. Podle dovolatelky se odvolací soud při řešení této otázky odchýlil od rozhodovací praxe dovolacího soudu, podle níž užití označení příznačného pro jiného soutěžitele není nekalosoutěžním jednáním a nemůže dojít k vyvolání klamné představy o spojení s majitelem užitého označení, jestliže je toto označení užíváno výhradně s obchodní firmou domnělého rušitele (rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. ledna 2015, sp. zn. 23 Cdo 95/2013, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. ledna 2009, sp. zn. 23 Cdo 1810/2008).

Čtvrtá otázka se týkala přípustnosti reklamní nadsázky a dovolatelka u ní namítala, že odvolací soud jí přičetl k tíži skutečnost, že v reklamním katalogu na školní rok 2013/2014 uvedla, že její pracovní sešity jsou nejlepší pro učebnice Fraus. Podle jejího názoru odvolací soud tuto otázku nesprávně posoudil, když uvedené tvrzení v reklamním katalogu neposoudil jako přípustnou superlativní reklamu či nadsázku a odchýlil se tak od ustálené rozhodovací praxe, na jejíž konkrétní rozhodnutí dovolatelka poukázala.

Poslední pátá otázka pak směřovala k uložení povinnosti poskytnout žalobkyni informace o počtu pracovních sešitů vydaných a uvedených na trh v ČR za období, kdy nebylo

v řízení prokázáno, že by žalovaná vůbec dotčené pracovní sešity vyráběla a uváděla na trh. Dovolatelka namítala, že v řízení nebylo prokázáno tvrzení žalobkyně, že by žalovaná předmětné pracovní sešity vyráběla a dodávala na trh již od roku 2010 a stejně sporné bylo i tvrzení, že žalovaná tyto sešity vyráběla a dodávala po roce 2014. Podle dovolatelky jí soud prvního stupně uložil povinnost v extrémním rozporu s výsledky provedení dokazování a při hodnocení důkazů postupoval v rozporu s občanským soudním řádem a ustálenou rozhodovací praxí dovolacího soudu. Dovolatelka rovněž namítala vady řízení, konkrétně to, že se odvolací soud nezabýval jejími odvolacími námitkami ohledně nesprávných skutkových zjištění soudu prvního stupně, a jeho rozhodnutí je nepřezkoumatelné.

Závěrem dovolatelka navrhla, aby Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek odvolacího soudu v rozsahu, kterým odvolací soud potvrdil rozsudek soudu prvního stupně, a aby rovněž zrušil rozsudek soudu prvního stupně ve výrocích I věta první, II, III, V, VI, VIII A IX a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Žalobkyně se k podanému dovolání nevyjádřila.

Nejvyšší soud jako soud dovolací postupoval a o dovolání rozhodl podle zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění účinném od 30. září 2017 (čl. II zákona č. 296/2017 Sb.), dále jen „o. s. ř.“. Po zjištění, že dovolání podala osoba oprávněná zastoupená advokátem (§ 241 odst. 1 o. s. ř.), Nejvyšší soud posuzoval, zda je dovolání přípustné.

Podle § 237 o. s. ř. není-li stanoveno jinak, je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak.

Podle § 10 odst. 1 písm. c) zákona o ochranných známkách není vlastník ochranné známky oprávněn zakázat třetím osobám užívat v obchodním styku ochrannou známku za účelem označení výrobků nebo služeb jako výrobků nebo služeb pocházejících od vlastníka této ochranné známky nebo odkazu na ně jako na výrobky nebo služby daného vlastníka, zejména v případech, kdy užití této ochranné známky je nezbytné k označení zamýšleného účelu výrobku nebo služby, zejména u příslušenství nebo náhradních dílů, pokud je užívání v souladu s obchodními zvyklostmi a zásadami poctivého obchodního styku.

Nejvyšší soud dospěl k závěru, že dovolání je přípustné a důvodné, neboť odvolací soud posoudil otázku kritérií pro aplikaci § 10 odst. 1 písm. c) zákona o ochranných známkách v rozporu s rozhodovací praxí Soudního dvora Evropské unie a rovněž s rozhodovací praxí dovolacího soudu, která z judikatury SDEU vztahující se k této otázce vychází.

Soudní dvůr Evropské unie se ve svém rozsudku ze dne 17. března 2005, C-228/03, Gillette proti LA-Laboratories, zabýval interpretací ustanovení čl. 6 odst. 1 písm. c) směrnice 89/104, která byla do českého právního řádu transponována v podobě § 10 odst. 1 písm. c) zákona o ochranných známkách. Soudní dvůr v citovaném rozsudku dospěl k závěru, že posuzování, zda byla ochranná známka užitá oprávněně, je závislé na zjištění, zda takové užití bylo nezbytné pro označení účelu výrobku. Skutečnost, zda se jednalo o příslušenství či náhradní díly, není přitom rozhodná, neboť směrnice i zákon o ochranných známkách uvádí příslušenství a náhradní díly pouze jako příklady účelu výrobků, pro jejichž označení může být nezbytné užití cizí ochrannou známku. Stěžejní je tedy posouzení, zda užití cizí ochranné

známky bylo k označení účelu výrobku nezbytné. Užití ochranné známky třetí osobou, která není jejím majitelem, je pak podle Soudního dvora Evropské unie pro označení účelu výrobku prodáváného touto osobou nezbytné, pokud představuje v praxi jediný prostředek, jak veřejnosti srozumitelnou a úplnou informaci o tomto účelu poskytnout, s cílem zachovat systém nenarušené soutěže na trhu tohoto výrobku. Další kritérium, které je dle SDEU nutné posuzovat, je to, zda užití ochranné známky bylo v souladu s obchodními zvyklostmi. Užití ochranné známky třetí osobou pak není v souladu s obchodními zvyklostmi zejména tehdy, pokud k němu dochází způsobem, který může vzbuzovat dojem propojení mezi třetí osobou a majitelem ochranné známky (v tomto směru SDEU odkázal na svůj dřívější rozsudek ze dne 23. února 1999, C-63/97, BMW). Dovolací soud ve své rozhodovací praxi rovněž v minulosti vycházel z uvedené judikatury SDEU (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18. prosince 2013, sp. zn. 23 Cdo 2912/2011), byť se jednalo o skutkově odlišný případ od nyní řešené věci, použil obecná kritéria pro posuzování aplikace § 10 odst. 1 písm. c) zákona o ochranných známkách formulovaná v citované judikatuře SDEU.

Z výše uvedeného vyplývá, že dovolatelce lze přisvědčit v její námitce, že soudy obou stupňů pochybily, pokud na řešenou věc odmítly aplikovat závěry rozsudku Soudního dvora ze dne 17. března 2005, C-228/03, Gillette proti LA-Laboratories, s pouhým odůvodněním, že „se v projednávané věci nejedná o příslušenství či náhradní díly, kdy označení ‚Fraus‘ by bylo pro určení účelu výrobku nebo služby nezbytné“. Z výše uvedeného shrnutí závěrů rozsudku SDEU ovšem vyplývá, že je nerozhodné, zda výrobky, u nichž byla použita ochranná známka, představují příslušenství či náhradní díly, stěžejní je posouzení, zda užití ochranné známky bylo pro označení účelu výrobku nezbytné. Soudy obou stupňů ovšem blíže (nad rámec uvedené citace) nezjišťovaly, zda užití slovní ochranné známky „Fraus“ bylo pro označení účelu pracovních sešitů žalované nezbytné. V tomto směru není dostatečný argument odvolacího soudu, že nebylo potřebné označit účel výrobků žalované užitím ochranné známky žalobkyně, neboť sama žalovaná na základě výzvy žalobkyně odstoupila od označování svých pracovních sešitů ochrannou známkou žalobkyně. Nejvyšší soud proto rozsudek soudů zrušil s tím, že ovšem důkazní břemeno prokázání nezbytnosti použití této ochranné známky leží na žalované, o čemž soud žalovanou podle § 118a o. s. ř. poučí. Stejně tak soudy rezignovaly na podrobné posouzení dalšího kritéria formulovaného v judikatuře SDEU, a to, zda užití ochranné známky bylo v souladu s obchodními zvyklostmi, konkrétně zda nebylo užito způsobem, který může vzbuzovat dojem propojení mezi třetí osobou a majitelem ochranné známky. Soudy obou stupňů sice dospěly k závěru, že odkaz v pracovních sešitech žalované na učebnici žalobkyně s uvedením ochranné známky vzbudil dojem propojení jejích pracovních sešitů se zavedenými učebnicemi žalobkyně jako jednoho funkčního celku, ovšem ve svém právním posouzení pominuly, že ze skutkových zjištění vyplývá, že žalovaná v pracovních sešitech neodkazovala pouze na učebnice žalobkyně, ale souběžně také na různé další učebnice jiných vydavatelství (SPN, Prometheus).

V dalším řízení je proto na soudech, aby se zabývaly aplikací závěrů citované judikatury SDEU, kterou v původním řízení odmítly zohlednit; zejména zjišťováním a posuzováním jednotlivých kritérií stanovených rozhodovací praxí SDEU vztahujících se k oprávněnosti užití cizí ochranné známky podle § 10 odst. 1 písm. c) zákona o ochranných známkách.

Ke druhé otázce dovolatelky týkající se hlediska průměrného spotřebitele při posouzení, zda jednání naplnilo skutkovou podstatu klamavého označení zboží a služeb podle § 2978 o. z., dovolací soud uvádí, že tato otázka není způsobilá založit přípustnost dovolání, neboť na jejím řešení napadené rozhodnutí odvolacího soudu nespočívá. Odvolací soud se zabýval tím, zda byly naplněny podmínky generální klauzule nekalé soutěže

(§ 2976 o. z.) a dospěl k závěru o nekalosoutěžním jednání žalované na základě aplikace generální klauzule. Nezabýval se však již jednotlivými speciálními skutkovými podstatami nekalé soutěže, proto jeho rozhodnutí nespočívá na otázce posuzování hlediska průměrného spotřebitele při aplikaci § 2978 o. z. K nutnosti, aby dovolatelka formulovala relevantní právní otázku, na které napadené rozhodnutí spočívá, viz například usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. července 2013, sp. zn. 29 NSČR 53/2013, či usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. srpna 2013, sp. zn. 30 Cdo 1853/2013. Ze stejného důvodu není způsobilá založit přípustnost ani třetí dovolatelčina otázka, neboť se rovněž vztahuje k interpretaci a aplikaci speciálních skutkových podstat nekalé soutěže (vyvolání nebezpečí záměny podle § 2981 o. z. a klamavé označení zboží a služby podle § 2978 o. z.), jimiž se odvolací soud, jak vyplývá z výše uvedeného, nezabýval.

Čtvrtá otázka dovolatelky vztahující se k přípustnosti reklamní nadsázky, rovněž nezaloží přípustnost dovolání, neboť na jejím řešení napadené rozhodnutí odvolacího soudu nespočívá. Odvolací soud se totiž ve svém rozsudku nezabýval posuzováním přípustnosti superlativní reklamy žalované a i v rozsudku soudu prvního stupně, s jehož právním posouzením se odvolací soud ztotožnil, byl závěr soudu prvního stupně vztahující se k tvrzení žalované, že její pracovní sešity jsou nejlepší k učebnicím Fraus, spíše podpurný a opačné posouzení uvedeného výroku by nemělo vliv na závěr soudu, který byl postaven na řešení odlišné právní otázky týkající se oprávněnosti užití ochranné známky třetí osobou (viz první dovolatelčina otázka). Čtvrtá otázka proto nezaloží přípustnost dovolání, neboť na jejím řešení napadené rozhodnutí nespočívá (viz judikatura uvedená výše u druhé otázky).

U páté otázky dovolatelka namítala, že soudy obou stupňů jí uložily povinnost v rozporu s provedeným dokazováním a na základě nesprávného hodnocení důkazů. Uvedené námítka, na nichž je dovolatelčina argumentace k páté otázce postavena, ovšem míří proti skutkovému stavu zjištěnému soudem prvního stupně a proti hodnocení důkazů jakožto činnosti soudu vedoucí ke zjištění skutkového stavu. Dovolací soud v tomto ohledu připomíná, že mu nenáleží přezkum napadeného rozhodnutí po stránce skutkové, nýbrž pouze po stránce právní, což vyplývá přímo z § 241a odst. 1 o. s. ř., podle něhož je jediným dovolacím důvodem nesprávné právní posouzení věci. K dovolatelčině námitce nesprávného hodnocení důkazů viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. ledna 2014, sp. zn. 23 Cdo 3206/2013, podle něhož samotné hodnocení důkazů odvolacím soudem (opírající se o zásadu volného hodnocení důkazů zakotvenou v ustanovení § 132 o. s. ř.) nelze (ani v režimu dovolacího řízení podle občanského soudního řádu ve znění účinném od 1. ledna 2013) úspěšně napadnout žádným dovolacím důvodem (obdobně také v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 5. prosince 2013, sp. zn. 28 Cdo 3285/2013, dále usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. dubna 2014, sp. zn. 23 Cdo 33301/2013, či usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. srpna 2018, sp. zn. 23 Cdo 2859/2018). Pátá otázka dovolatelky proto z výše uvedených důvodů není způsobilá založit přípustnost dovolání.

Vzhledem k tomu, že dovolací soud shledal dovolání přípustným, zabýval se podle § 242 odst. 3 o. s. ř. také dovolatelkou tvrzenými vadami řízení. Jestliže dovolatelka tvrdila, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné, nelze jí přisvědčit, neboť podle rozhodovací praxe dovolacího soudu není rozhodnutí soudu nepřezkoumatelné, pokud případné nedostatky odůvodnění nebyly podle obsahu podaného opravného prostředku na újmu uplatnění práv účastníka řízení (viz například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. června 2013, sp. zn. 29 Cdo 2543/2011, či usnesení Nejvyššího soudu ze dne 2. února 2015, sp. zn. 25 Cdo 4126/2014). Napadené rozhodnutí odvolacího soudu není nepřezkoumatelné, neboť dovolatelka s jeho odůvodněním v podaném dovolání rozsáhle polemizovala a případné nedostatky odůvodnění nebyly (soudě dle obsahu dovolání) na újmu uplatnění jejich práv.

S dovolatelkou lze ovšem souhlasit v tom, že se odvolací soud v odůvodnění svého rozsudku nevypořádal s jejími námitkami vztahujícími se k zjišťování skutkového stavu soudem prvního stupně, které uvedla v odvolání.

Z výše uvedeného vyplývá, že odvolací soud i soud prvního stupně nesprávně posoudily otázku omezení práv vlastníka ochranné známky podle § 10 odst. 1 písm. c) zákona o ochranných známkách, když dospěly k závěru o tom, že jednání žalované představovalo porušení práv žalobkyně k její ochranné známce, aniž by na řešenou věc aplikovaly judikaturu Soudního dvora Evropské unie citovanou výše a v ní formulovaná kritéria, která je potřeba zkoumat při posuzování, zda třetí osoba užila ochrannou známku oprávněně. Nejvyšší soud proto napadené rozhodnutí odvolacího soudu i rozhodnutí soudu prvního stupně podle § 243e odst. 2 o. s. ř. zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

V konečném rozhodnutí bude rozhodnuto i o náhradě nákladů řízení, včetně nákladů dovolacího řízení (§ 243g odst. 1 věta druhá o. s. ř.).

Právní názor vyslovený v tomto rozsudku je v souladu s § 243g odst. 1 o. s. ř. závazný.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku není opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 26. 11. 2019

JUDr. Kateřina Hornochová v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Markéta Peitzová